

Akác
László

TIZENNYOLCEZER LABDA

A jó futballistára szokták mondani, éri a labdát. Ezen azt értik, hogy úgy rúgja, úgy fejele tovább, ahogy az az adott helyzetben a lehető leghaszerencsésebbnek, leghasznosabbnak látszik. Egyszóval, tiszta indulat is, értelmes gondolat is van a labdájában.

Akár a jó szóban, amit éppen arra az egyetlen helyre tesz oda az írással foglalkozó ember!

Ami engem illet, míg futballoztam, nemigen éreztem a labdát. Hiába gyakoroltam a levétel meg a továbbítás különféle módzatait, ha játék közben véletlenül hozzám került a labda, soha nem tudtam megtenni azt az egyetlen mozdulatot, amivel a leghasznosabban tudtam volna lekezelni, s továbbítani. Mondták is a többiek: nem érzed igazán a labdát! Amikor annak idején írni kezdtem, úgy véltem, érzem a szavakat. Vagyis, hogy többnyire meg tudom találni azt az egy kifejezést, ami abba a mondatba, szerkezetbe leginkább illik, amiből kiérződik a közvetítésre szánt indulat tisztasága, a gondolat értelme. Játsoztam a szavakkal.

Próbálgattam, izelgettem őket. Amit a labdával nem tudtam megtenni, úgy éreztem, a szavakkal sikerül. Szállni engedtem, visszaparancsoltam, pörgettem, lezorítottam őket; ügyeskedtem, labdáztam velük. Éreztem valamennyit!

Aztán — már több mint nyolc éve — újságíró lettem. Alig vártam, hogy a szerkesztőségbe kerüljek, mert tudtam, hogy ott már nemcsak diákos próbálkozásként, de napról napra végzett kötelességként csinálhatom ezt a játékot.

S játszottam is! Mert olvastam erről valami régi könyvből, hát hosszúkas kutyanyelvekre írtam egymás alá a sorokat, s közben tényleg úgy, mint a jó futballista, futottam, ugrottam a szavak után. Kerestem őket, vártam rájuk, hogy tényleg az az egyetlen szó kerüljön arra az egyetlen helyre.

Jöttek is a szavak, legalábbis én úgy hiszem, jöttek, s ha nyomtatásban vizionáltam őket, néha úgy éreztem, hogy egyik-másik nyomán élni kezd, megmozdul a papír. Lekörmöltem a legapróbb híreket, s még diktálás után is pofogtattam, formálgattam őket...

De aztán mind több szó pattant felém, s nekem mind többet kellett gyorsan tovább adnom. Egyre kevesebb idő jutott arra, hogy a sok közül azt az egyet kiválasszam, s később már örültem, ha az elem eső, rámuhanó szóözönyt csak nagyjából is jó irányba tudom terelni.

Elmaradtak a futások, el az ugrások, elmaradt a megszelídítő, szolgálatra kényszerítő dekázás. Csak a továbbugrás, a továbbfejelés maradt. Az érzés, a gondolat nélküli mozdulat.

Elmaradtak a kézzel frott kutyanyelvek is, s jött helyükbe a szorgalmas, de lélektelen segítő-társ, az írógép, amelynek pattogó betűivel már dehogyis lehet

úgy futni, ugrani a szavak után jó futballista módjára úgy megkergetni őket.

Naponta megismétlődő kötelesség lett a szavak terelése, rutinná vált az a futás, a fejelés.

Vidéki újságíró vagyok; 36 hasábot írtam az elmúlt hónapban. Egy hasáb — a címetek leszámítva — úgy nagyjából 100 nyomtatott sor; egy nyomtatott sor, mondjuk, öt szó. Egy hasáb 500 szó, 36 hasáb: 18 ezer szó. 18 ezer szó, 18 ezer labda, 18 ezer továbbbrúgott, továbbfejelte labda.

S 18 ezer ilyen elemeső, rámuhanó labdát már semmiképp sem lehet tiszta indulattal, értelmes gondolattal útra engedni, az ilyesmit már tényleg csak egy helyben állva, a maguktól is nekilendülő mozdulatokkal végezheti el az ember.

18 ezer szó, 18 ezer továbbbrúgott, továbbfejelte labda...

Kezdttem a kézzel teleírt kutyanyelveknél, és már ott tartok, hogy ma azt mondják, írjak 33 sort, akkor én éppen a harnínc-harmadik sor végén ütöm le a pontot.

A szerkesztők szeretik az ilyen munkatársakat, mert ha valami tudósításnak kihagyják a helyet, akkor én egy olyan kéziratot viszek el este a nyomdába, amelyen pontosan annyi sor követi

egymást, amennyire utasítást adtak. A szerkesztők örülnek az ilyesminek.

En viszont rettenetes dolognak tartom, hogy már úgy tudom szabni-varrni a szavakat, mint valami olcsó, könnyen vágható, könnyen félcelhető ruhadarabot.

„Kutyanyelvet” koromban, ha teszem azt, egy patakról kellett írnom, előfordult, hogy azt mondtam rá, „sündörög lefelé”, most viszont már egy jó ideje mindig egyformán csak úgy írom, folyik. Azt a szót pedig, hogy probléma, megfogadtam, hogy soha nem írom le. De hát egyszer a múltkoriban nagyon kellett sietni, s mivel sehogysem jött a nyelvemre valami odaillő más, hát lekopogtam.

Persze, ahogy most utánagondolok, ez az egész csak afféle haszon nélkül való panaszkodás, hiszen jól tudom — ahogy mondani szokták — „ez van, ezt kell szeretni”; meg különben is, annak idején én magam választottam ezt a foglalatosságot, csináljam hát zúgolódás nélkül, mint a többiek, akik nem 36, de 46, sőt 56 hasábot is kitöltenek egy-egy hónap alatt!

És töltögetem én is. Csakhát azért néha még felfénylenek azok a régi, jól megkergetett, s szépen a helyükre parancsolt szavak; meg a futások, emlegetések, suhintások, perdfütések íze is felsejlik még egy-egy amolyan igazinak szánt, de már csak félig sikerült rúgásban, elkapkodott fejelésben...

Szavak, csodálatos szavak!
Szavak, állóhelyből, félerővel továbbadott labdáim...

Papp
Zoltán

CSEPRŐ — APRÓ

Egyenlőség, kártyás logikával:
— Az egyik tizenkilenc volt, a másik kettő híján huszonegy.

Esz-tétika.
Érdek nélkül tetszik. Mert csúnya.

Szubvenció.
Az ajándék államcsóvított formája.

Szektarianizmus.
— Na húzza csak gyorsan ki, amit ide akart írni az elvtárs!...

— Képzeld, van neki egy pompás Opel Hektorja...

— ?
— Hát egy csodaszép kocsit, és elől ül benne egy gyönyörű nagy kutya.

— Ez a Kerekes a harmadik feleségével?

— Nem. Ez a Klampár Teca a negyedik férjével.

Mikor fölment a lányhoz, húszévesnek érezte magát. Mikor lejött, hatvannak. Különben negyven volt.

A közzgazdász szíve hölgyéhez:
— Isteni a profilja, drágám. Mennyiért láthatnám a mutatóit is?

Egyes emberek jelleme olyan, mint a kötél: csak bizonyos mennyiségű súlyt bír el.

X. mondja: — Borzasztó. Nem tudok megenni az irodalom nélkül. Csak az irodalom tud megenni nélkülem.

Felemelő dolog, amikor a csirkefogók érzékenyülnek. Alkalmassint ilyenkor gyűjtenek erőt elkövetkezendő gaztetteikhez.

Sajna: nem minden gyáva-ságnak adatott meg, hogy a nyúl gyorsaságával rendelkezék.

Újsághirdetés: Világszínvonalon álló sznobokat exportálunk Magyar Népköztársaság.

Kérdés: Miért járnak nálunk olyan lassan a vonatok? Válasz: Hogy nagyobbak látsszék az ország.

Egy regényből: A süketnémák pergő nyelvvel hallgattak.

A dilettantizmus körülbelül annyit, mint egy világháború — vaktöltényekkel.

Klasszikus képzelet: Demokles narancshéja a lábunk alatt lebegett.

X. az aljasságban hervadhatatlan érdemeket szerzett magának. Emléke élni fog, amíg lesznek aljas emberek e földön, akik cselekedeteikkel emlékeztünkbe idézik őt.

Egy érzelmes íróról: Mondatának kezük nőtt, és megmarkolták az olvasó szívét.

Prémium: Ma neki — holnap neki.

X-ről mondják: Nagyságánál csak kicsinysege volt olykor hatalmasabb.

A középszerűség nagyszerű dolog, a középszerűek számára.

Az ostobák bölcsessége: ostobaság.

X. százhatvan centiméter. Számára minden, ami rossz, megvetni való és gyűlöletes ebben a világban, az százhatvanegy centiméternél kezdődik.

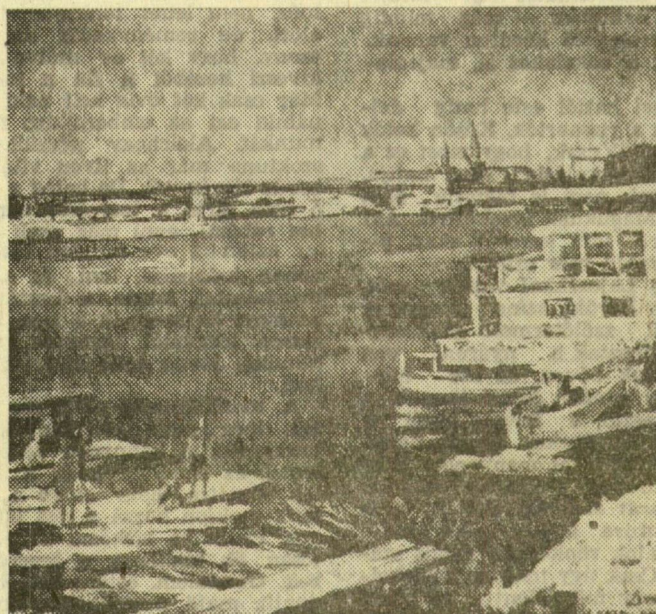
X. már megtanult fanyalogni. Bizony mondom néktek, nem elveszett ember ő immár honunkban.

Dorogi
Imre

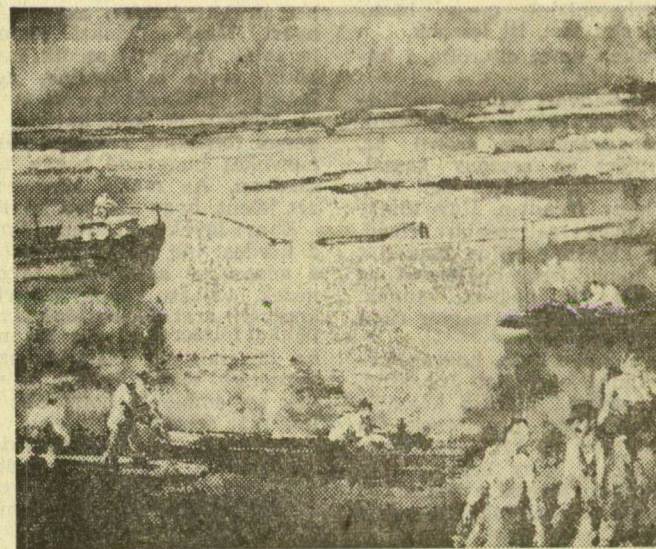
A TISZÁNÁL

Tápei lányok

Tiszai csónakház napfényben

Tiszai halászat

Homokhordók

Bede
Anna

MÁR NEM VÁROM

Már nem várom, hogy
[megtérjen hozzám
akár árnyék, akár vihar
[képében
az a fekete asszony, aki
[voltam
nagyon keleten, valaha régen.

Már nem figyelem a
[pulzusomban
vad zuhatagok zubogását.
Már nem keresem a
[pupillámban
volt tűzvészek szelídült mását.

Sorsomhoz magasodva
[mondom:
ittthon vagyok, nagyon is
[jó itt.
Már nem kutatom a
[horizonton
hajdani létek vízióit.

S ha álomban még
[megrohanak
régie regék, dallamok, képek,
és kalandozva, rég-elhamvadtt
távo, korok kódéba lépek;

Európára ébredek fel,
erre a csupafény pokolra,
telve hitekkel és sebekkel,
gyönyörködve és fuldokolva,